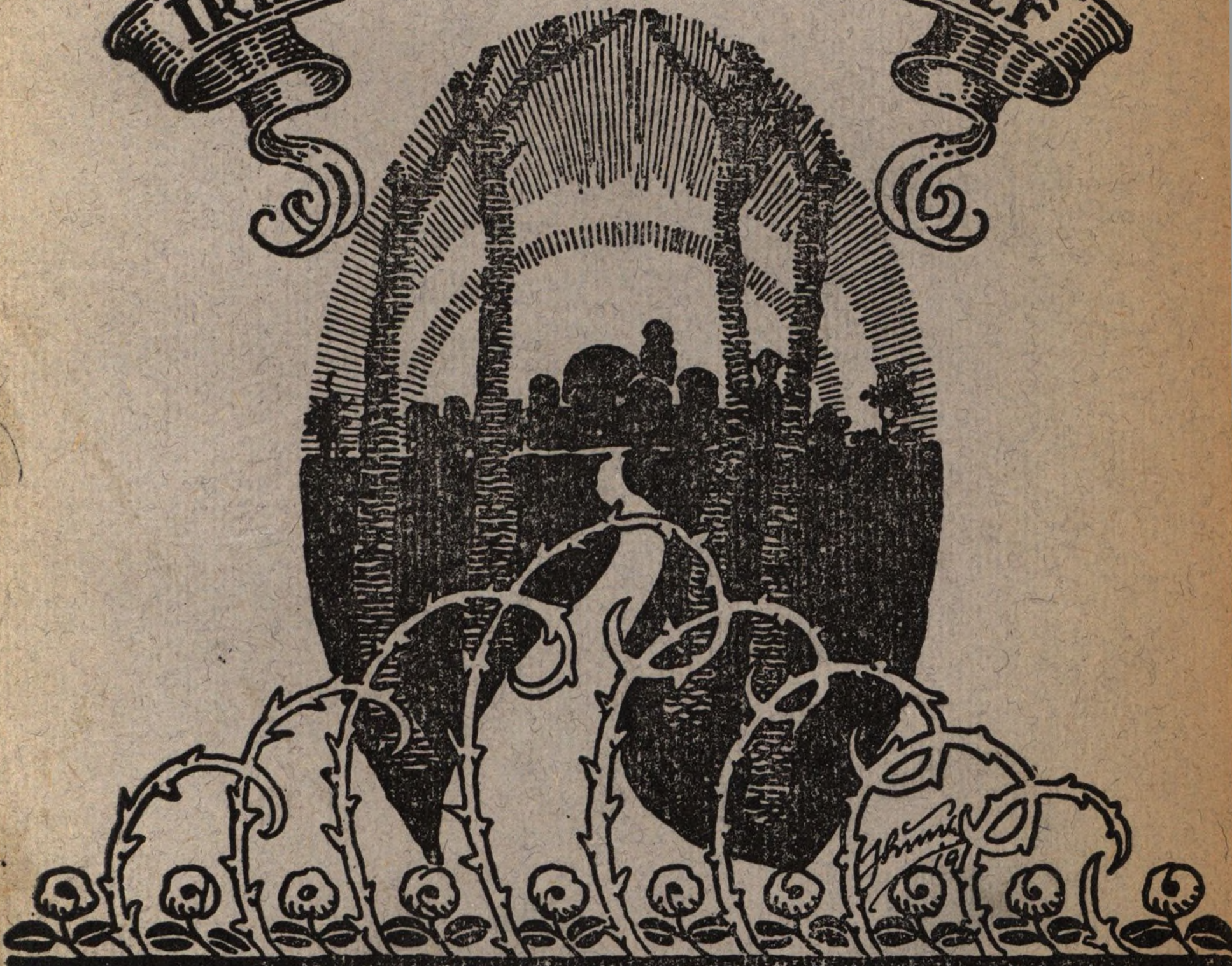

VISZTA AGGETTOBA?

EGY-ZSIDÓ-JEGYZETEI-A-DIKTATURA-ALATT
IRTA: DR. SCHÖNFELD-JÓZSEF

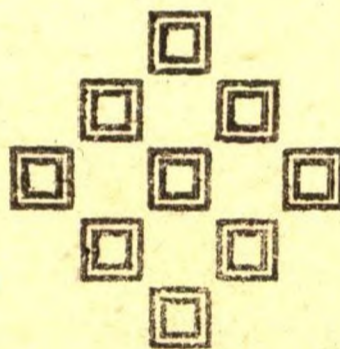
ARNA 5 KORONA

Vissza a Gethtóba?!

Egy zsidó jegyzetei a diktatura alatt.

IRTA:

DR SCHÖNFELD JÓZSEF.

ÁRA 5 KORONA.

BUDAPEST, 1919

Nyomatott Heller K. és Társa kö- és könyvnyomdai műintézetében,
VIII., Német-utca 27.

Előszó.

A proletárdiktatura első hónapjaiban vettem papírra e sorokat, szinte önkéntelenül és a magam részére. A diktatura éleltulnyomó számban „ugynevezett“ zsidókat látva, fokozott mértékben vett erőt rajtam az elkeseredés és a kétségbeesés, mely annál fájóbb volt, mert éreztem és tudtam, hogy az ismeretlenség homályából felkapaszkodott kalandorok veszedelmes politikája miatt a zsidóságot fogják felelősségre vonni, azt a zsidóságot, mely a maga összességében amugy is talán a legtöbbet szenvedte ez átkos négy hónap alatt.

Megfigyeléseim és az események által igazolt meggyőződésem alapján irtam az egyes fejezeteket és úgy bocsájtom azokat az olvasó elé, amint akkor egy-egy gondolatom hatása alatt megíródtak.

A diktatura bukása óta lejátszódott eseményeket szándékosan nem érintem. A t. olvasó meg fogja találni az egyes fejezetekben a bekövetkezett események sorok közötti méltatását.

Budapest, 1919. szeptember havában.

A szerző.

Bevezetés.

Azzal a biztos tudattal indítom utnak e sorokat, hogy két táborban meg nem indokolt és hamis alapokból kiinduló érzelmeikkel fogják ezeket fogadni. A *keresztény antiszemita*k hozsánát fognak zengeni, rámutatva arra, hogy ime zsidó részről hangoztatják azokat az elveket, melyeket ők a zsidók elleni hadjáratukban oly régen hirdetnek. A *zsidó antiszemita*k pedig — értem ez alatt a zsidóságból teljesen kivetkőzött asszimilánsokat, az ugynevezett *még* zsidókat — épen az antiszemita eme ujjongására mutatva, bizonyára egyházi átok alá fogják helyezni irásomat, miközben csekélységemet a legmegátalkodottabb antiszemitának fogják deklarálni.

Egyik tábor harci zaja sem fogja az elfogulatlan, józanul és becsületesen gondolkodó olvasó figyelmét fejtegetéseim igazságtól elterelni. Amilyen nem őszinte lesz az antiszemita ujjongása, ép olyan színészeskedő lesz az asszimilánsok müfelháborodása, akik abban az egészségtelen felfogásban nőttek fel, hogy mindenki antiszemita, aki a zsidóság problémáival a hitközség falain kívül tehát a nyilvánosság előtt mer foglalkozni.

Meg vagyok győződve róla, hogy — *főleg az utóbbi hónapok eseményeinek hatása alatt* — a zsidóság jövőjéért, egészséges fejlődéséért lelkesedő zsidó tömegek örömmel fogják fogadni e könyvecskét, mely őszintén és becsületesen tárja fel a zsidó politika eddigi bajait és rámutatni igyekszik azokra az eszközökre, melyek segítségével minden zsidó megtalálhatja a maga politikai és gazdasági elhelyezkedésének egyedüli lehetőségét.

Hogy pedig az olvasót bizonytalanságban ne hagyjam, már itt kijelentem, hogy irásomat, és a magyar zsidóság jövődő politikájáról kifejtendő elveimet a modern zsidóság egyetlen mentő eszméjének, a cionizmusnak a szelleme lengi át.

Budapest, 1919. június hó.

A szerző.

A zsidó — mint tulzó sovinszta.

Hogy megnyugtassam zsidó testvéreimet, sietek kijelenteni, hogy a legtávolabbról sem akarom a magyar zsidóságot a régi láncokkal körülzárt gettóba visszaszorítani. A gettó szót inkább képletes értelemben használom, visszagondolva a gettó ama feltétlenül értékes sajátosságára, hogy a benne élt zsidók életük minden megnyilvánulásában *zsidók* voltak, akik érezték a világ egész zsidóságához, mint népközösséghez való tartozandóságukat, akik — ha öntudatlanul is — ismerték a zsidóságnak nemzeti létezését.

A gettó falainak leomlása, az egyenjogosítás törvénybe iktatása után a magyar zsidóság elvesztette az önmagába, a saját egyéniségébe vetett hitet és szabad emberhez egyáltalában nem méltó módon igyekezett a maga zsidóságát a felismerhetetlenségig farsangi jelmezbe burkolni. A magyar zsidóság rosszul és helytelenül fogta fel az egyenjogosítást. Abból a téves felfogásból indult ki, hogy a magyar szabadelvű politikusok azzal a feltétellel egyenjogosították a zsidóságot, hogy ezzel szemben a zsidó vesse el magától mindazokat a sajátosságokat, melyek a zsidóság több ezer éves kulturájának az összességét képezik. A magyar zsidó mohó sietséggel igyekezett belső és külső átalakulással megszabadulni a zsidóságától, hogy így a saját *énjét* cserébe adja a kapott emberi jogokért.

Elfelejtette, hogy a törvény a *zsidónak, mint zsidónak* adta meg az emberi jogokat Magyarországon és senki sem követelt tőle ezért ellenértéket. Mint a magyar állam egyenjogu polgárának csupán az volt most már a kötelessége, hogy *becsülettel teljesítse hazája iránti kötelességeit, igyekezzék minden téren hazája érdekeit előmozdítani.*

Az egyenjogosított zsidó azonban nem tudott felemelkedni az öntudat és önérzet eme fokára. Az egyenjogosítás utáni első

évtizedekben azt hitte, hogy akkor tesz hazájának szolgálatot, ha igyekszik zsidóságától, zsidó multjától, zsidó környezetétől minél radikálisabban elszakadni, hogy az akkor divatban volt sovén nemzeti lármában minél erősebben az ő hangját lehessen kihallani. A zsidó *fajmagyar* akart lenni. És ebben a törekvésében tulszárnyalta az igazi fajmagyarokat, a fórumon a legkurucabb hazafi ő volt, aki úgy „le hazaárulózta“ a legnagyobb magyar államférfiakat, hogy szinte gyöngének találom erre az izléstelenség kifejezését. Az igazán következetes fajmagyar zsidó azonban tovább ment. Hogy teljesen szakítson a zsidósággal, hogy semmi se válassza őt el a többi fajmagyartól, Ábrahám Szövetségéből kilépett és áttért az egyedül üdvözítő anyaszentegyházba. És ez volt a legőszintébb, legbecsületesebb eljárás. Becsületesen és őszintén levonta a zsidóságról vallott felfogásának minden következményét. Abban a pillanatban, amint a zsidóságnak nemzeti létét megtagadta, a zsidóságnak, mint pusztán hitfelekezetnek hitelveit azonban semmibe sem vette, rá kellett lépnie az elzsidótlanodás legradikálisabb útjára: kikeresztelkedett.

A zsidó — mint szabadgondolkodó.

A fajmagyarkodás divatja lejárt. A zsidó intellektuell izlésének és művelődésének fejlődésével tudatára ébredt annak, hogy az ő erőszakos, mesterkélt magyarosodását és hangos tülekedését a fórumon nem jó szemmel nézik és tépje bár el a legradikálisabban azokat a kötelékeket, melyek őt a zsidósághoz kötik, öltse bár fel a legzsinórosabb magyar dolmányt, diszitse bár a legszebb keresztel a palotáját, benne mégis csak a zsidót látják, és az „előkelőbb“ körök a vele való érintkezést feltűnően kerülnek. A magyar zsidó intellektuell osztály tehát taktikát változtatott. Levetette a zsinóros dolmányt, elvetette a magyar nemzeti sovíniszta eszme harci jelszavát, egyszerre világpolgár, kozmopolita, szabadgondolkodó, radikális, vagy más divatos eszmék előharcosa lett.

A vagyonfelosztás elmélete mindenesetre elsősorban azoknál talál talajra, akiknek nincs felosztani valójuk, akik az osztzkodásnál tehát csak nyerhetnek. A nemzeti eszme elhalványosítása

illetve eltörlése, a nemzetköziség, a vallásközösség, vagy vallás eltörlésének gondolata, sőt a világnyelvnek az eszméje csak zsidóktól származhatott és származott, és pedig a gettóból kikerült és a zsidó nemzeti öntudat magasabb fokára még fel nem emelkedett zsidóktól.

Mikor a zsidó intellektuell kezdte belátni, hogy társadalmilag az ugynevezett gazda-nemzetek, vagyis azon nemzetek, melyek körében ő él — be nem fogadják, hogy még a kikeresztelkedés útján sem tudja azok bizalmát megnyerni, — a zsidó intellektuell az internacionalizmus és interkonfessionálizmus karjaiba vetette magát. „Meg kell szüntetni a nemzeti különbségeket, le kell dönteni a vallás választó falait,“ — hirdetik — hogy így végre a nagy közösségben az őket még mindig kellemetlenül érintő zsidó fajiság, vagy zsidó felekezetiiség, — nevezzük bárminek — eltűnjön. A vagyontalanok lelkesedéssel hirdetik és követelik a vagyonszűkösséget, a nemzeti lét nélküliek még nagyobb elszántsággal követelik a nemzet-közösséget, a vallás nélküliek (ha a zsidóságot csak vallás közösségnek nevezzük) a vallás közösséget, vagy legrosszabb esetben a felekezetenélküliséget.

A magyar zsidóság nagy részét tehát a zsidó öntudat és pedig *a zsidó nemzeti öntudat teljes hiánya vetette az u. n. destruktív áramlatok ölébe*. A szabadkőműves-páholyok, a szocialista szervezetek, a radikális politikai pártok élén mindenütt zsidó intellektuelleket találunk, akik így akarva, nem akarva rásütik ezen szervezetekre a zsidó-bélyeget, amivel már is sokat ártanak az általuk képviselt eszméknek.

De tovább megyek. Az említett politikai és társadalmi szervezetek hirdetett eszméikkel nyílt ellentétbe kerülnek a magyar nép közvéleményével, kitör a politikai harc és miután a szabadgondolkodó és egyéb érintett szervezetek a zsidó-bélyeget hordják magukon, a harc most már egész teljességében a magyar zsidóság ellen folyik, amelynek nagy része pedig teljesen távol áll ezen „még mindig zsidó“ intellektuellek érzelmi világától, akiket a maga részéről már zsidóknak sem tart.

A helyzet azonban mégis ez. A harc a zsidóság ellen folyik, a zsidóságnak tehát nyíltan állást kell foglalni ezen áramlatokkal szemben és tisztázni kell a maga álláspontját.

Az öntudatos zsidó.

A zsidó öntudat hiánya volt okozója — mint említettük — a zsidóság elhelyezkedésében mutatkozó bizonytalanságnak és a tévelygéseknek. A gettóból kikerült első nemzedéket a hirtelen átmenet elkábitotta. Elvesztette józan gondolkodását. A gettóban folytatott életből egy hirtelen ugrással a legellentétebb életmódra tért át. Míg a gettóban mindig és mindenben *csak* zsidó volt, csak a zsidó tudománynak, a zsidó kulturának és a zsidó konzervatív hitben élt, addig a gettó kapuinak lerombolása után minden a zsidóságra emlékeztető kapocscsal, az egész zsidó multtal, a zsidó népi közösséggel szakítani igyekezett, mert abból a téves felfogásból indult ki, hogy ez neki erkölcsi kötelessége. A világi tudományok, idegen nemzetek kulturájának mohó elsajátításával egyidejűleg, a saját zsidó kulturáját teljesen elhanyagolta. Zsidó műveltség, zsidó kultúra, a zsidó mult, a dicsőséges zsidó történelem számukra nem létezett.

Egy új kulturába való hirtelen átmenet azonban teljesen lehetetlen. Új nemzeti ideálok, új nemzeti hagyományok nem verhetnek oly mélyen gyökeret az emberben, ha a saját nemzeti hagyományai iránti szeretet és lelkesedés kihalt a szivből. Ezzel szemben áll az az igazság, hogy *minél jobban ragaszkodik egy nép a saját kulturájához, a saját történetéhez, a saját nagyjaihoz, annál jobban tud lelkesedni más népek nemzeti hagyományaiért, kulturájáért és történeti nagyságáért.* Az a zsidó, akinek a lelkében a Juda Makkabi szabadságharcának dicső emlékei élnek, az meg tudja érteni és át tudja érezni a Rákóczi, a Kossuth szabadságharcát és tud lelkesedni azok nagysága fölött.

A gettóból kikerült zsidó nemzedék megszakítván a zsidó néppel való közösséget, elrugván maga alól a zsidó erkölcsi világfelfogás, a sajátos zsidó népi kultúra alapjait, nem tudott beleilleszkedni a magyar nép gondolatvilágába és így ég és föld között lebegve nem volt más választása mint az, hogy teljesen a divatos nemzetközi eszmék előharcosának csapjon fel.

De jött az új, a fiatal generáció. Az új nemzedék már megértette, hogy halálos bűn volna az első nemzedék útján tovább járnia. Észrevette az assimilálódás, az alkalmazkodás csunya és

erkölcstelen, lelket és önérzetet kiölő hatásait és gondolkodni kezdvén a saját léte fölött, ráeszmélt arra az egyedül helyes és egészséges utra, amelyen ez a jelző tábla áll: *Vissza a zsidósághoz!*

A magyar zsidóság büszke lehet rá, hogy ezt az utat épen egy magyar zsidó intellektuell jelölte ki az egész világ zsidósága számára. *Herzl Tivadar* volt ez a magyar zsidó intellektuell, aki az új gettóból való kiutat megtalálta és azt megmutatta az egész világ zsidóságának. *Herzl Tivadar*, aki Budapesten született, ifjúságát még ugyanabban a zsidótlan környezetben töltötte, mint a többi magyar kartársai. Csakhamar azonban Wienbe került, majd Párisba, ahol a világ eseményeinek hatása alatt megérlelődött benne a meggyőződés, hogy az assimiláció nem lehet a további fejlődés útja, hogy az feltétlenül a zsidóság teljes megsemmisüléséhez fog vezetni és ekkor a legelőkelőbb körökben dédelgetett, akkor már világhírű író kiszakította magát zsidótlan környezetéből és egy radikális lépéssel visszatért a zsidósághoz és e perctől kezdve egész életét a zsidó népnek, a zsidó jövő felépítésének szentelte.

Ő volt az, aki ráeszmélt arra, hogy a vagyontalannak nem kell feltétlenül a vagyonfelosztásban keresnie boldogulását, mert becsületes, kitartó munkával a vagyontalan is kereshet vagyont. A zsidóságot rávezette arra, hogy magának is meg van az a bizonyos erkölcsi alapja, melyet eddig csak más népeknél talált meg. A zsidóság maga is nemzet, mely rendelkezik mindazon kellékekkel melyek a nemzet fogalmát alkotják: a közös történeti múlt, az évezredes közös megpróbáltatások, a zsidóság sajátos kulturája, nemzeti nyelve és nemzeti otthona. Ez utóbbi kettő ugyan elhalványultnak látszik, tény azonban az, hogy a héber nyelv ma is még közös érintkezési nyelve a zsidóság egy nagy részének, az ősi haza, Palesztina pedig kiirthatatlanul él sok zsidó szívében és történeti jogánál fogva arra kell törekednie, hogy az újból a zsidó nép otthona legyen.

Herzl Tivadar a „*Judenstaat*“ című röpiratában az egész világ zsidóságát felserkentette a letargiából és megindult a cionista mozgalom, melynek legsarkalatosabb tétele, hogy a zsidóság egységes nemzet, melynek létezését hiába akarnák tagadni. Palesztina zsidó gyarmatosításra a nagyhatalmak garanciája mellett megszer-

vezendő, hogy ott az ősi földön a zsidó nemzet ujjaszületése megtörténhessék, hogy a héber nyelv teljesen fel legyen támasztható látszólagos halottaiból. A zsidóságot, melynek szerencsétlensége, hogy csupa szellemi proletárból áll, vissza kell vezetni az ősi foglalkozáshoz, a földműveléshez.

Ezen eszmék hatása alatt a magyar zsidóság körében, főleg az intellektuellek, az egyetemi hallgatók, megkezdtek felvilágosító és tanító munkásságukat. Igyekeztek a zsidóság körében a zsidó öntudatot, a zsidó ismereteket és különösen a zsidó önmegismerést fejleszteni. A cionista eszmék jegyében nevelkedett új nemzedék a legkiméletlenebb harcot hirdette a lassu megsemmisülés, az assimiláció útján remélt beolvadás politikája ellen. Nevelni és egy új, ideálisabb világfelfogás felé igyekezett terelni a magyar zsidóságot. A nevelő és felvilágosító munka lassan és nehezen haladt előre. A régi ideológiában felnevelt zsidótömegek lelkéből kiveszett minden idealizmus. A gazdasági harc, az anyagi javak szaporitásaért folytatott küzdelemben merült ki a magyar zsidóság nagy részének egész tevékenysége. A kapitalista társadalmi rendben azt látta, hogy a pénz jelenti a hatalmat, a tekintélyt, az előkelőséget. Ezért minden törekvése a pénz, az anyagi javak minél nagyobb tömegének a megszerzésére irányult. És ez a törekvés a háboru alatt érte el tetőpontját. A háboru alatt -- ezt fájdalommal bár, de leplezetlen igazsággal kell leszögezni, — a magyar zsidóság egy részéből minden idealizmus kiveszett és a legönzőbb, a legdurvább, a legundokabb materializmus foglalta el a helyét.

Harc a cionizmus ellen.

Az anyagi javak gyűjtésébe merült magyar zsidóság vezetői eleinte közömbösen, majd határozott és nyílt ellenszenvvel nézték a cionista eszme térhódítását. A zsidóság lassu elhalásában reménykedő zsidó vezérférfiakat kellemetlenül érintette, hogy a zsidó kérdést a nyilvánosság előtt állandóan napirenden tartották a cionisták. Ezért nyíltan is felvették a harcot a cionista tanok ellen. A hazafiatlanság súlyos vádjával támadtak neki az önzetlenül dolgozó cionista harcosoknak. A magyar nemzeti eszme elleni

merényletnek minősítették az egész cionizmust, rámutatva annak legsarkalatosabb tételére, mely a zsidóság nemzeti voltát hirdette. És ezt éppen azok a zsidók merték hangoztatni, akik a magyar nemzeti eszmét elárulták és lábbal tiporták abban a percben, amikor a különféle radikális gondolkodású nemzetközi jellegű mozgalmak élére állottak. A zsidó tömegeket pedig azzal igyekeztek jól megfizetett „felekezeti” sajtójukban a cionizmus ellen hangolni, hogy a leglehetősebb logikával azt próbálták elhíttetni, hogy a cionizmus mindenütt antiszemitizmust szül és a világ egész zsidóságának egyetlen mentsvárát, a cionizmust valóságos katasztrófának nyilvánították a magyar zsidóság részére.

Hogy ez mennyire nem igaz, azt éppen az elmúlt hónapok eseményei igazolják. Az antiszemitizmusnak Magyarországon semmi kapcsolata a cionizmussal nincs és soha nem is volt. A magyar antiszemita mozgalom legerősebb korszaka az Istóczy és Verhovay korszak, a tiszzaeszlári vérvád ép abba az időbe esik, mikor a magyar zsidóságnak még cionizmusról halvány fogalma sem volt, mikor az assimiláció, az erőszakos és tulzott magyarosodás és hazafiaskodás a leghevesebben dühöngött a magyar zsidóság körében. Akkor az antiszemitizmust éppen ez a zsidó részről feltűnő és izléstelen, mondhatni tolakodó módon megnyilvánult beolvadási kísérlet szülte.

A sovinszta áramlat elmúltával a zsidók a másik szélsőségbe estek. Radikálisak, nemzetköziek lettek a zsidó intellektuálisok. Szakitást hirdettek minden multtal, minden történelmi és nemzeti hagyománnyal, minek okait már kifejtettük. Nagyon természetes, hogy ezen a téren teljes joggal hívták ki maguk ellen a magyarok nemzeti felháborodását. A zsidó intellektuálisok ahelyett, hogy a zsidóságon belül igyekezett volna a maga részére közéleti szereplést biztosítani, egy egész ország politikai életének és társadalmi berendezkedésének a megváltoztatására érezte magát hivatottnak. A zsidó intelligenciának ez a szerepe szülte a zsidók elleni elkeseredett hangulatot, az antiszemitizmust.

Már egyetemi hallgató koromban több ízben rámutattam a zsidó egyetemi ifjúság cionista csoportjának gyűlésein és felhívásaiban arra a veszedelemre, mely a magyar zsidóságot fenyegeti éppen egyes zsidók tullexonált radikálizmusa folytán. Kérve-kértük a zsidó ifjúságot arra, hogy ne a „Galilei” és más hasonló ugy

nevezett szabadgondolkodó körökben keressék a maguk szellemi boldogulásukat, hanem szervezkedjenek kifejezetten cionista, zsidó nemzeti egyesületekbe, amelyekben ép oly lelkesedéssel szolgálhatják a szabadgondolat eszméit. Hirdettük, hogy magának a radikalizmus eszméjének ártanak vele, ha ezeket az egyesületeket nagy tömegekben lepik el a zsidók, mert nyomban rájuk sütik a zsidó bélyeget. Hagyják a nem zsidókat szerepelni és dolgozni a radikális szervezetekben, csinálják meg a nem zsidók a radikális politikát és akkor senki sem illetheti majd szemrehányással a zsidókat.

A radikalizmus szülte antiszemitizmus, annál fájdalmasabban érintheti a magyar zsidóságot, mert hiszen az tulnyomó nagy részben teljesen távol áll ezektől az eszméktől, a legkonzervatívabb életét éli még ma is és semmi közösséget nem éreznek azokkal a zsidókkal, akiknek viselt dolgai miatt őket akarják felelősségre vonni.

A cionizmus az antiszemitizmust csak csökkentheti, sőt alkalmas annak teljes kiirtására. A cionizmus a zsidót öntudatra, önérzetre, ezzel szemben az asszimiláció gerinctelenségre, gyávaságra, meghunyászkodásra neveli. A cionizmus biztos de szerény fellépést, az asszimiláció félszeg, izléstelen, sokszor tolakodó magatartást ad a zsidónak. A zsidó öntudat azt jelenti, hogy tudatában vagyok annak, hogy a zsidó faj ugyanolyan értékes, ugyanolyan becsületes, ugyanolyan hasznos a társadalom szempontjából, mint minden más faj, beolvadása, megsemmisülése tehát semmivel sincs indokolva. A zsidó öntudat arra tanít, hogy rendületlenül követeljük a zsidók részére mind ama jogokat, melyek népi életének kifejlesztéséhez és fennmaradásához szükségesek. A cionizmus arra tanít, hogy tiszteljük nemzeti multunkat, szeressük népünket, foglalkozzunk vele lelkesedéssel és igyekezzünk azt a szépnek, a jónak, a nemesnek legnagyobb tökélyére vinni. *De a cionizmus egyben arra is tanít, hogy legyünk szerények más népekkel szemben, szeressük és tiszteljük azok hagyományait és a legnagyobbfoku tapintatlanságnak hirdeti, ha más népek berendezkedését mi zsidók akarjuk megváltoztatni.* Ettől a legszigorubban óvja a zsidóságot. A cionizmus a legkérlelhetetlenebb ellensége az u. n. miszsiós elméleteknek.

A zsidóság missziójának meséje.

A zsidóságra a legkatasztrofálisabban hatott az ugynevezett missziós elmélet. A cionizmussal szemben, mely azt tűzte ki céljául, hogy a zsidó nép részére is megteremtsen egy szellemi centrumot, egy otthont Palesztinában, ahonnan új élet fog kisugározni a világ bármely részén lakó zsidóságra, — a zsidó asszimiláció szolgálatában álló egyes zsidó papok azt hirdetik, hogy a zsidóságnak továbbra is a szétszóródásban, a Góluszban kell élnie, mert a zsidóságnak Istentől rendelt hivatása, missziója az, hogy a világ népei között a felvilágosodottság, az Isten eszméjét hirdesse. Soha nagyobb és aljasabb hazugsággal nem igyekeztek egy népet a biztos megsemmisülés örvényébe vezetni, mint ezzel a missziós elmélettel. Eltekintve, hogy az egész elmélet egyenes arculcsapása és izléstelen sértés a körülöttünk élő többi népre, akiknek állítólag szükségük volna a mi szolgálatunkra, a mi felvilágosító tevékenységünkre, — az egész elmélet ellenkezik a biblia és a próféták tanításaival. A misszió hívei szerint tehát Isten különös kegyképen bennünket választott ki arra, hogy apostolokként szétszórjon bennünket a világ minden szélébe. Pedig a bibliában azt olvassuk, hogy Mózes már abban az ugynevezett tóchéchaban, abban az átokban, melylyel az esetre illeti a zsidó népet, ha letérne Isten útjáról, kilátásba helyezi, mint a legkegyetlenebb büntetést, hogy el kell majd hagynia a saját országát és számkivetésben kell tengetni életét. Az imakönyvben uton-utfélen találkozunk azzal az önvallomással, hogy „bűneink miatt üzettünk ki országunkból“ és a legszebb, a legpoétikusabb imák épen arra irányulnak, hogy az Isten hallgassa meg kérésünket és vezessen vissza bennünket Cion országába. Hát ezek szerint még sem valami különös isteni kegy, dédelgetés lehetett az, amely bennünket különös hivatással szórt szét a világba.

No meg a kovász! Azt is szokták hirdetni a fellengős frázisokat kedvelő lelkeszeink, hogy mi vagyunk az a kovász, amely a népek körében az új eszméket kelti. Köszönjük szépen a kovász szerepét. Jól néz ki egy olyan nép, mely csupa kovászból áll. Az igazán megsavanyodhat és elposhadhat. A zsidó nép nem akar missziót teljesíteni. Egyetlen missziója volt és ezt befejezte akkor,

amikor a világnak a kultura alapjait képező mózesi tanokat átadta. Most már csak egy missziója van hátra, az, amelylyel minden nép első sorban önmagának tartozik: hogy a saját fennmaradását, a saját jövőjét biztosítsa a saját otthonában, az ősi szőlőtőkék és fügefák árnyékában.

A misszió-elmélete az egész zsidóság létezését altruista alapra helyezte. Mások érdekében, más nemzetek javára kívánja a zsidóság fennmaradását. Ezzel szemben a cionizmus a valóban szent egoizmus, a nemzeti lét egoizmusára alapítja a zsidóság jövőjét. *A zsidóságnak élnie kell, mert élni akar*, mert népi érdeke, nemzeti mivolta ezt megköveteli. *Magának akar élni.*

Nemzet vagy felekezet.

A cionizmus és assimiláció, e két teljesen ellentétes világnézet, a zsidóság mivoltának lényegében áll első sorban egymással ellentétben. Mig a cionizmus azt az álláspontot foglalja el, amely a zsidóság több ezer éves történetének a tényeivel van igazolva, hogy t. i. a zsidóság, az egész világon szétszórta élő zsidóság egy *egységes nemzeti közösséget alkot* és mint ennek az egységes zsidó nemzetnek a tagjai, ennek az *ethikai* értelemben vett nemzetnek a tagjai az egyes országokban élő zsidók az illető ország *politikai* nemzetének is a tagjai, addig az assimiláció, a beolvadás elmélete tagadja a zsidóságnak nemzeti, vagy akár népi jellegét is és a zsidóságot pusztán felekezeti közösségnek tekinti.

A zsidóság egész története, egész kulturája, sőt maga a zsidóság vallása is annak nemzeti és népi voltát igazolja. Sőt nem esem tulzásba, ha azt állítom, hogy a zsidó vallás egyáltalában nem az a bizonyos dogmák összességének a megnyilvánulása, amilyennel a többi vallásoknál találkozunk. Sehol semmi tulvilági sehol semmi misztikum, semmi babona. A zsidó ünnepek egytől egyig bizonyos történeti események, a zsidó nép életében fontos korszakot alkotó dátumnak az emlékére vannak szentelve. Az egyiptomi felszabadulás emlékünnepe a peszach, a Makkabeus szabadságharcok ünnepe, a chanukka, a kinyilatkoztatás a zsidó kultura megszületésének ünnepe a Sevuosz, a zsidó nemzeti lét

bukásának gyászünnepe, a Tiso-beav, a mezei munkák befejezésének szentelt örömtünnep a szukkoth, mind-mind kivétel nélkül zsidó nemzeti jellegű ünnepnapok, amelyeket még a legszabadabban gondolkodó, a vallási hitelveket teljesen figyelmen kívül hagyó zsidó is a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel megünnepelhet.

A zsidó ünnepeknek és általában a zsidó népi élet megnyilvánulásainak ilyen értelemben való felfogása azonnal más színben tünteti fel a zsidóságot. Mig ha a zsidóságot pusztán vallási ceremóniák végzésére hivatott felekezeti közösségnek tekintjük, akkor valóban szomorú és sivár lesz azoknak a zsidó felvilágosodottaknak a zsidósághoz való kapcsolata, akik nem ismerik, se meg nem tartják a zsidó vallás tételeit és ennek dacára nem tudnak, vagy nem akarnak végleg szakítani a zsidósággal.

Ezektől a szabadon gondolkodó hitetlen zsidóktól joggal kérdi *Ágoston Péter* „A zsidók útja” című művében, hogy mi az ami őket még továbbra is megtartja a zsidóságban és miért nem szakítanak egy utolsó lépéssel végleg ezzel a „felekezettel”? Kétségtelen, hogy — amint ő maga is megállapítja — ezek a zsidók szívében, ha öntudatlanul is, a zsidó nemzeti érzés szálaival függnék a zsidóságon és jó zsidóknak tartják magukat, dacára vallásbeli nihilizmusuknak.

A felekezeti alapon álló zsidóktól pedig joggal kérdezhetik mi közötök nektek a Juda Makkabi szabadságharcaihoz? Mi értelme van annak, hogy egész napi böjtöléssel és gyászszal siratójátok a zsidó nemzeti önállóság pusztulását. Miért nem törlitek ki az imakönyvekből mindazokat a helyeket, amelyek Cijon és Jeruzsálem ujjáépítését és a zsidó nép feltámadását esdéklik. Az őszinte nyíltságot, a becsületes és öntudatos felfogást csak a cionista álláspont képviseli *és nem fog akadni becsületes magyar ember, aki, különösen a nemzeti felfogás mai tisztult helyzetében a zsidót gyűlölné vagy megvetné pusztán azért, amiért nyíltan kijelenti, hogy ő zsidó nemzeti jellegűnek tartja magát.*

Sőt! Az elfogulatlan nem zsidó nagyobb megbecsüléssel, nagyobb bizalommal és szeretettel lesz az ilyen őszintén fellépő zsidó irányában, akiről látja, hogy *becsülettel teljesíti állampolgári kötelességeit és nem igyekszik a fórumon feléje kerekedni a magyaroknak, azoknak diktálni, akár proletár-, akár burzsoá tempóban.*

hanem megmaradva zsidóságában, zsidó téren igyekszik a maga érvényesülését keresni.

Álljon elém az a magyar, aki e miatt a zsidó ellenségévé lenne, vagy aki fenti állításomat meg nem erősitené!

Kétségtelen, hogy a zsidó nacionalizmus a legtávolabbról sem kerülhet ellentétbe a magyarság nemzeti politikájával. A zsidóság csupán a saját kulturáját akarja ápolni és fejleszteni a magyar kultúra mellett, azzal párhuzamosan és karöltve, *de soha azzal ellentétben*. Abban a pillanatban, amint a magyar zsidóság a zsidó nemzeti eszme jegyében szervezkedik, kiküszöbölte és eltüntette mindazokat a surlódási felületeket, amelyek az antiszemitizmus előidézői voltak. A zsidóság megtalálja a maga elhelyezkedését, megszűnik a hazug teóriákon felépült assimilációs folyamat, magyar és zsidó megértéssel és őszinte megbecsüléssel lesz egymás és egymás kulturája irányában és a zsidóság végre újból egy ideált kap, amelyért élve és dolgozva, felszabadul a materializmus fojtó karjai alól.

„Magyarországon mindenki zsidó!”

Az orosz forradalom kitörése után a világ egész sajtója versenyzett abban, hogy az orosz forradalomban feltűnt vezéralakokról kisüsse azok zsidó voltát. Emlékezetünkben él még az a hamar népszerűvé vált budapesti kabaré-dal: „Oroszországban mindenki zsidó.” A magyarországi kitarzott zsidó felekezeti sajtó szinte az izléstelenségig menő kitarzással állandóan nyilvántartotta az összes politikai, vagy más közéleti vezéralakok zsidó voltát. Ez is zsidó, az is zsidó. Ha zsidó udvari tanácsossá neveztetett ki, a zsidó lap azonnal nagy dőbra verte, kiemelve, hogy a kitüntetett — zsidó. Képviselőnek választottak egy zsidót, a felekezeti ujság azonnal megfujta az ünnepi harsonákat. No meg, amikor államtitkár, vagy pláne miniszter is lett a zsidóból, a felekezeti lap a szó szoros értelmében nem fért a bőrében a nagy szenzációtól. Ha Tisza volt a kormányon, a felekezeti lap a Tisza-kormány zsidó korifeusait állította a kirakatba. Az első forradalom után heteken át közölte a forradalmi szerepet játszott zsidó ujságírók életrajzát és képét.

Szerencsése, hogy a proletárdiktatura megszüntette a felekezeti lapokat, mert itt bizony már nagyon nehéz szerepe lett volna a mi lapunknak. Talán most fordított volna egyet a politikán és kigusztálta volna azt a néhány vezető egyéniséget, akik mindenkinek a csodálkozására igazán nem voltak zsidók — és ezeket a nem zsidókat vonultatta volna fel olvasóinak.

Hogy miért foglalkozom itt ezzel a dologgal? Mert egy beteges szimptomája az egész magyar zsidóság felfogásának és szellemi vezetésének. Avagy nem gettóba való eljárás-e, hogy akkor, amikor egyik oldalon küzdök a cionizmus, a zsidó nacionalizmus ellen, mikor azt hirdetem, hogy a zsidó teljesen egyenjogú lett minden téren Magyarországon, hogy akkor ez a zsidó felekezeti lap hasra vágódik örömében és hozsannát zeng, ha egy kitűnő jogászt curiai bírónak neveznek ki? Hát szükség van arra, hogy külön nemzeti ünnepet üljünk annak örömére, hogy Magyarországon zsidóból is lehetett képviselő, vagy udvari tanácsos, vagy akár miniszter is! Bizzuk ezt az antiszemitákra, azok egész pontosan evidenciában tartják a zsidókat ezen a téren. Nem kell nekünk külön hetvenkedni vele, mert ez által nyomban elveszti az ügy a maga természetességét és a maga magától értetődő voltát. A mi felekezeti sajtónk volt oka első sorban annak, hogy antiszemita körökben azzal igyekeztek hangulatot kelteni a zsidók ellen, hogy itt minden zsidó kézben van, szóval hogy „Magyarországon mindenki zsidó“. A cionista zsidó sajtó éveken át küzdött ezen gyerekes és izléstelen, saját magunkat arculcsapó önképzőpolitika ellen. Előre hirdettük, amint bekövetkezett, hogy mindenért bennünket zsidókat fognak felelősségre vonni, mert feltűnően kisserkesztettük önmagunkat. A kapitalista kormányok alatt a zsidók voltak az elnyomás, a társadalmi bajok okozói. A háborút a zsidók csinálták. A forradalom kitörése után a zsidókat szidták, amiért Károlyi szétkergette a hadsereget és nem tudtuk, vagy nem akartuk Erdélyt megszabadítani a románoktól. A proletárdiktatura alatt természetesen megint csak a zsidókat szemelték ki az összes ellenforradalmi mozgalmak bünbaknak. Hirdették, hogy az egész proletárdiktaturáért a zsidók felelősek. Hogy mennyire igaztalanul és indokolatlanul éri ez támadás a zsidókat, az ki fog tűnni a következő fejezetben.

Proletárdiktatura — vagy zsidó-diktatura?

A proletáriátus diktaturáját Magyarországon *zsidó uralomnak* szeretik nevezni. Ha felületesen és azzal a bizonyos rosszakarattal szemléljük a dolgot, amelylyel minden vélt rosszat a zsidók rovására szeretnek írni, akkor látszólag igazat kell adnunk azoknak, akik ebből az ügyből is zsidókérdést akarnak csinálni. Tényleg úgy áll a dolog, hogy a kormányzótanács tagjainak tulnyomó többsége zsidó, a radikális szárny, a régi kommunista vezérek kivétel nélkül mind zsidók, a hadsereg főparancsnok és a hadtestparancsnokok zsidók, a politikai megbizottak zsidók, akikről még maga a pártkongresszus is mint olyanokról beszél: „kiknek arcán a pajesz nyomai még ott láthatók.“

Ezzel szemben a következőket kell szem előtt tartanunk. A zsidóságnak semmi köze sincs ezekhez a volt kommunista vezérekhez, akik igazán csak annyiban tekinthetők zsidóknak, amennyiben zsidóknak születtek. *Kun Béla* maga jelentette ki a sovjetkongresszus május 21.-i ülésén, amikor a pogrom-agitációról folyt a vita, hogy *ő magát nem tartja zsidónak.* „A nagyapám zsidó volt, az apám is az volt, én azonban már kommunista vagyok“, szólt büszkén, verve a mellét, ezzel kifejezést akarva adni annak a meggyőződésének, hogy nála a zsidó „vallást“, felváltotta a kommunizmus, mint a legujabb vallása az emberiségnek. Számuegy Tibor népbiztosról pedig azt mondták, hogy még Oroszországban kikeresztelkedett és áttért az ott uralkodó görög-katolikus hitre. Nem a zsidóság érdekében kiáltották ki a proletárdiktaturát, nem a zsidóság uralmát jelentette a diktatura, még ha véletlenül egyes zsidóknak született egyének jutottak is tulnyomó többségben vezető szerephez benne. Maga a zsidóság szenvedte a legtöbbet a zsidó „messiások“ uralma alatt. Csak arra kell rámutatnom, hogy amíg a kisbirtokosok földjét nem bántották, hogy amíg a nagybirtokot, ha névleg szocializálták is, elpusztítani nem lehetett, hogy amíg az összes igénybe nem vett volt állami alkalmazottak fizetésüket rendesen megkapták, hogy amíg a paraszt a diktatura alatt a főváros éhező zsidó burzsoáitól hallatlan uzsoraárakat és ládászámra rugó „kékpénzt“ harácsolt össze élelmiszerek fejében, addig a zsidó

tőkéseket, a kereskedőket, és pedig úgy a nagy-, mint a kiskereskedőket teljesen tönkretették és legjobban sikerült a zsidó kisburzsiból proletárt csinálni. A zsidó hitközségi és felekezeti intézményeket teljesen tönkretették, a polgári sajtót, melyet oly előszeretettel neveztek antiszemita barátaink zsidó sajtónak, egy tollvonással megsemmisítették. Hol van tehát a proletárdiktatura mérlegében az a tétel, amelyet a zsidóság mint pluszt a maga javára könyvelhetne el, hol az az erkölcsi vagy anyagi előny, melyért a zsidóságot felelőssé lehetne tenni a történetekért?

Ha a zsidóságnak van valami büne a proletárdiktatura körül, úgy ez legfeljebb ott van, hogy nem nevelte a maga ifjuságát abban a szellemben, amelyet fentebb kifejtettünk, hogy *nem helyezkedett az öntudatos zsidóságnak, a cionizmusnak, a zsidó nemzeti eszmének az alapjára, hogy így alkalmat adott arra, hogy ifjusága minden ideál, minden zsidó hagyományos erkölcsi felfogás nélkül nőjön fel, amely ifjuság azután — belekerülvén az oroszországi hadifogság hosszú éveit alatt az ottani események forgatagába — könnyen hajlott a bolsevizmus új „vallása” felé.*

És itt, mint bizonyítékot, le kell szegezmem azt a tényt, hogy *az orosz hadifogságban szinylődött zsidó ifjak között rengeteg sokan voltak, akik semmi hajlandóságot sem mutattak a bolsevizmus irányában. Ezek a zsidók cionisták voltak, akik vagy már mint cionisták kerültek az orosz fogolytáborokba, vagy pedig csak ott szereztek meg cionista ismeretüket és meggyőződésüket és a fogságból hazakerülve eszük ágába sem jutott itthon az oroszországi „bacillust” terjeszteni, mert ők e helyett itthon a cionista propagandát, a zsidóságnak nemzeti nevelését tűzték ki feladatukul. Ha Kun Béla és társai véletlenül nem bolseviki, hanem cionista környezetben tudtak volna Oroszországban művelődni és felkészülni a munkára, akkor Magyarországon alkalmasint soha sem került volna a proletárdiktaturára a sor, ellenben a cionista mozgalom lendült volna fel hihetetlen mértékben.*

Ám, hogy a magyar zsidó ifjuság nem a zsidó nemzeti eszme, hanem az u. n. destruktív eszmék jegyében nevelkedett, ezért nemcsak maga a zsidóság, de az egész antiszemita, sőt polgári sajtó is felelős, mely mindig a legnagyobb rosszakarattal igyekezett nehézségeket gördíteni a cionista munka elé.

A proletariátus diktaturája tehát semmi tekintetben nem

nevezhető zsidó diktaturának, mert nem a zsidó népnek, hanem annak kárára szolgált ez irányzat, de különösen nem azért, mert az a proletárság, az ipari és földműves munkások állítólagos érdekeit szolgálta, kik között viszont igen-igen elenyésző számban vannak zsidók.

A zsidóságnak tehát a legnagyobb felháborodással kell visszautasítani azokat az aljas indokból fakadó vádakot, melyeket ellene ezen a címen kovácsolnak. És ha az anyagi veszteségen kívül erkölcsi veszteségeket és erkölcsi romlást is lehet a letűnt irányzat rovására írni, úgy a zsidóságot ezen a téren is a legnagyobb veszteség érte.

A diktatura zsidó halottjai.

Nem azokról a zsidókról akarok itt beszélni, akik a Tanácsköztársaság védelmében haltak hősi halált, — bár ilyenek is számban voltak, — azokról sem, akik a vörös terror áldozatai lettek, de igaz fájdalommal és a legnagyobb benső undorral azokról kell megemlékezni, akik nem is annyira hősi, mint a gyávaság leggyávább halálával pusztultak el a zsidóság táborából — a diktatura kikeresztelkedettjeiről. A diktatura folytán anyagi érdekeiben sérelmet szenvedett zsidóság azon része, mely minden emberi hivatás legmagasztosabbjának az anyagi javak szaporítását tartotta — a lenghangosabb volt az izléstelen — mert zsidórésről minden esetre izléstelen — antiszemita-skodásban. A népbiztosokról gyártott zsidó élű és zsidó ellenes élcekkel majd megnyíltan elkecseregett kifakadásaikkal maguk ezek a zsidók az egész zsidóságot kezdték felelőssé tenni a diktaturáért. És elkecseregdésében — mi telhetett tőle — nagyot ütött botjával a zsidó fejére. Hogy a zsidóság iránt érzett megvetésüknek kifejezést adjanak, ezek a gyáva fickók, a legközönségesebbtől kezdve az u. n. legelőkelőbbekig siettek hátat fordítani a zsidóságnak, kikeresztelkedtek. Az elmúlt négy hónap alatt ezren és ezren futottak meg gyáván és a legaljasabb indokból a zsidóság táborából. Bosszút állottak a zsidóságon. Következett utánuk a második kategória. Ezek már

az állítólag folyton fokozódó antiszemita hangulattól, az előkészületben levő és határidőre szállítandó pogromoktól való félelmükben siettek a keresztviz medencéjében megedzeni tönkretett idegeiket.

És mikor a megkeresztelés ceremoniája után kijöttek az utcára, boldogan sóhajtottak fel, hogy most már az ő házukat elkerüli a pogrom, miként az egyiptomi szabadulás éjszakáján a halálangyal kikerülte a zsidók házait. Abban a naiv hitben élnek ezek az együgyűek, amelyben élt a Galiciából Budapestre bevándorolt hitsorsunk, aki a pogromtól félve, egy darab szalonnát tett ki az aklakába, gondolva, hogy feltétlenül kereszténynek fogják tekinteni és megszabadul a pogromtól. Ám a szomszédja csakhamar kiábrándította a mi ravasz hitsorsunkat, mert ez kioktatta őt arra, hogy Pesten a szalonna már távolról sem fontos ismertető jele a nem zsidónak. A pogromrendezők már tudják, hogy Pesten zsidó házában is van szalonna. A mi kikeresztelkedettjeink is nagyon tévednek, ma már annyi a kikeresztelkedett, hogy a kikeresztelkedés nem bizonyít amellett, hogy nem vagyunk zsidók és ha pogrom lenne, róluk is leszednék bizony az alig beszikkadt keresztvizet.

Ezeknek az aljas megfutamodóknak az eljárása nem is az ő elvesztésük miatt fájdalmas a zsidóság szempontjából, de fáj látnunk, hogy a magyar zsidóság annyira züllött, annyira zsidótlan, hogy a legönzőbb anyagi érdekből ennyire tömegesen hagyják ott népüket, holott tudniok kellene, hogy ők a mainál sokkalta nagyobb megpróbáltatások idejében milyen elszántan tartottak ki zsidóságuk mellett. És fáj nekünk a szégyen, amelyet érzünk, mikor nem zsidó testvéreink megvetéssel és a legnagyobb utálat hangján beszélnek ezekről az új keresztényekről, akik új egyházuknak sem fognak alkalmasint nagy diszére válni.

És szomorú elégtétellel kérdezzük a mi cionista-ellenes zsidó vezéreinktől, zsidó papjainktól és ujságjainktól, akik önmagukat ámitva, abban a meggyőződésben éltek és hirdették, hogy a magyar zsidóság a leghíresebb, a legértékesebb, a legnagyobb része a világ zsidóságának, kérdezzük tőlük: „még mindig mindenben van e minden, még mindig nem látjátok, hogy a züllés útjain feltartóztatlanul megyünk előre, még mindig nem érzitek, hogy a magyar zsidóság hajója menthetetlenül elveszett, ha nem igyekszik a legnagyobb gőzerővel a cionista eszme szárazföldjét elérni?”

A magyarországi zsidóság cionista szellemben nevelkedett része büszkén és önérzetesen állapítja meg, hogy köréből nem akadtak olyanok, akik a proletárdiktatura szolgálatában bármi szerepet kerestek vagy vállaltak volna. Mindegyikben élt a meggyőződés, hogy a zsidóságnak a közreműködése és szereplése csak ártalmára lehet ugy az ügynek magának, mint különösen a zsidóságnak. És bár minden cionista meggyőződése mindenfajta ideализmus felé hajlik és így a kommunizmusnak, *mint ideálnak* megértői, mégis szinte arisztokratikus göggel tartották távol magukat a diktatura politikájából. Benső fájdalommal és elkeseredéssel szemlélték azt a vandalizmust, melylyel a „zsidó” népbiztosok minden nemzeti, történeti, vallási hagyományt, mint „a kapitalizmus segédeszközeit” lerombolni igyekeztek. A zsidóság szellemi életének és fejlődésének, kulturájának és fennmaradásának a jövőjét látták veszélyeztetve ezek ténykedése által.

És itt egy nagyon érdekes jelenségre kell felhívnom a figyelmet. A zsidósággal szemben a kommunisták is ugyanabba a hihetetlenül bornirt asszimilációs politikába estek, mint a többi, azelőtt szerepet játszott asszimiláns zsidó vezér-alakok. A kommunista program és az elfogadott alkotmány minden nemzetiségnek, minden kulturának teljes függetlenséget és fejlődési lehetőséget hirdet. A tót, a román, a szerb, a ruthén és minden más nemzetiség külön szervezetbe tömörült. A zsidóságnak is megadták a külön nemzeti szervezkedés lehetőségét. Ám ez inkább csak arra való volt, hogy a Budapesten levő oroszországi és galíciai zsidó proletárokat ezen a címen be lehessen vonni a nemzetközi vörös ezredékbe és a vörös hadsereg toborzásánál ott láttuk Budapest utcáin a német, olasz, tót stb. plakátok mellett a *jidisch nyelven* szerkesztett felhívásokat is. Ám minden egyéb helyen, minden más alkalommal a zsidóságnak, mint külön nemzetiségnek a szerepeltetését feltűnően mellőzték. A pártkongresszust, szovjet-kongresszust ünnepélyesen üdvözölték az olasz, a szerb, a tót stb. szövetségek szónokai. A zsidó-szövetséget itt már nem juttatták szóhoz. A vörös ujság felhívásaiban olvasható volt, hogy itt és itt valami nemzetközi gyűlés vagy ünnepség lesz. Különösen felhivattak a német, a szerb, az olasz, a bolgár stb. elvtársak a pontos megjelenésre, a zsidókról megfeledkeztek. Természetesnek is találjuk ezt, mert hiszen ha a zsidókról is említés

tétegett volna, még azt találták volna hinni, hogy Kun Béla, Landler, Vágó és a többiek szintén itt tartoznak megjeleni.

A mi tisztelt kommunista hitsorsosaink — tehát részben elismerték a zsidóságnak, mint külön nemzetiségnek a jogait, de egyébként teljesen a tagadás álláspontjára helyezkedtek. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között a zsidóság Magyarországon sem nemzeti értelemben, sem vallási tekintetben magát nem tarthatta volna fennt és egy rettentő gyors megsemmisülés lett volna a vége a magyar zsidóságnak úgy gazdaságilag mint erkölcsileg. Iskoláit bezáratták, felekezeti és kulturális céljait szolgáló szerény alapjait elkobozták, hitközségei létezését és intézményei fenntartását lehetetlenné tették, ami már magában véve is a biztos pusztulást jelentette szellemileg. Gazdaságilag pedig a kapitalizmus lerombolásával akarták tönkre tenni a zsidóságot.

Ime antiszemita testvéreim, láthatjátok, hogy kevés okotok van haragudni a zsidóságra a proletárdiktatura miatt, sőt nincs is jogotok haragudni a zsidó népbiztosokra sem, mert oly radikálisan mint ahogy ők akarták, ti sohasem tudnátok a zsidóságot tönkre tenni. Ugy látszik az antiszemitizmusban is mestereitek lehetnének a zsidók.

Akik megbarátkoztak a diktaturával.

Mig a cionista gondolkodású zsidóság teljesen távoltartotta magát a diktaturától, addig az aszimilálódott és teljesen idealizmus nélkül felnőtt burzsui zsidók köréből máról-holnapra hirtelen meggyőződés változtatással sokan a diktatura szolgálatába szegődtek. Ma elvették a házákat, az értékpapírjaikat, az üzletüket, ma még kétségbeesve járt-kelt az utcán, öngyilkossági tervekkel foglalkozván és holnapra már olyan vérbeli kommunista lett belőle, mintha 8 napos korában az Ábrahám szövetségébe való ünnepélyes felvételénél nem a *vechorauszt*, hanem az „Internacionálét” énekelte volna felette a kántor . . . Politikai megbizottnak, vagy legalább is termelési biztosnak csapott fel, és mig látszólag a legvadabb kommunista volt, titokban úgy leste a diktatura végét, mint orthodox korában hosszú napkor a csillagok feljöttét.

Mi más ez, mint az assimiláció megnyilvánulása? Az elvtelen, az ideál nélküli zsidó kicsinyes anyagi érdekből minden lelkiismereti furdalás nélkül változtatja máról holnapra elveit, meggyőződését — ami ugyan nincs — népét, faját, hitét. A jellemgyengeség és az egyéniség hiánya az oka ennek. Ugyanez a lélektani indoka annak is, hogy az ilyen elv nélküli zsidó, még a burzsoá erkölcsöket sem tartja magára nézve irányadóknak és ha az új divat, az új uralkodó vallás bolsevizmus, hát bolseviki lesz belőle. Kitér a burzsoá vallási kötelekből és proletár lesz belőle. Ép olyan szilárd lett azonban az ő proletár meggyőződése, amily erős a kitért zsidó katolikus meggyőződése. És ép annyira válik hasznára és dicsőségére a proletáriátusnak, amily hasznára és dicsőségére szolgál a renegát zsidó az új felekezetének. Az assimiláció lélektanának egy újabb megvilágítását találjuk tehát ezen a téren is, mely az egész assimilációs, azaz alkalmazkodási elmélet erkölcs-telen és egészségtelen voltának a legkézzelfoghatóbb és legaktuálisabb bizonyítékául szolgálhat. Akik még eddig — talán jóhiszeműen — hittek ez elmélet igazságában, azok meggyőződést szerezhettek arról, hogy nincs más út, más igazság és más menekvés a zsidóság számára, mint a becsületes, a meggyőződéses, a nyílt és őszinte, az öntudatos zsidóság útjára való visszatérés: Vissza a zsidósághoz!

Herzl Tivadar álma.

A cionizmus alapelveiből folyólag azt hibáztatjuk és azt kifogásoljuk, hogy *a zsidóságon kívül akarják egyes zsidók meg nem engedett módszerekkel a kommunizmust megvalósítani.* Más országok berendezkedését akarják erőszakkal lerombolni és megváltoztatni. Ez ellen emeljük fel tiltakozó szavunkat és az ebből reánk, zsidókra háritott felelősséget a legerélyesebben visszaháritjuk azokra, akik előidézői voltak ez állapotoknak, akik egy magyar gróffal az élükön, ezüst tálcán szolgáltatták ki az országot és a hatalmat a proletárdiktaturának.

Herzl Tivadar, a nagy cionista politikus és író, „Altneuland“ című regényében, melyben a cionista programnak megfelelően újjáépített Palesztina jövő képét írta meg még 1902-ben, a követ-

kezőket mondatja regényének egyik alakjával, az öreg Európában embergyülölővé lett Mr. Kingscourttal, aki mint nem zsidó, meglátogatja az akkor még régi romjaiban heverő öreg Palesztinát:

„Nem kell várni ezer, száz, vagy akár csak ötven esztendeig sem. Azokkal az eszmékkel, ismeretekkel és eszközökkel, melyek ma, 1902-ben az emberiség birtokában vannak, azokkal ma lehetne segíteni a bajokon. Nincs szükség a bölcsek kövére, de még a kormányozható léghajóra sem. Minden eszköz a kezünkben van ahhoz, hogy egy boldogabb világot teremtsünk. S tudja, hogy kiknek kell ez uton megindulniok? Maguknak! Maguknak zsidóknak. Épen azért, mert a sorsuk kedvezőtlen. Ugy sincs veszíteni valójuk. *Maguk megalkothatnák a felujult társadalom kísérleti országát odaát, ahol az imént voltunk, azon a régi földön teremthetnének új országot. Ősi földjükön — új hont.*“

Ime Herzl Tivadar eszméje. Igenis a zsidóság csinálja meg egy új társadalom új kísérleti országát, de nem Magyarországon, se semmilyen más régi berendezésű országban, ahol a zsidóságnak nincs joga kísérletekbe bocsájtkozni, hanem a saját országában, Palesztinában, ahol mindent ugyis újonnan kell felépíteni, ahol semmit sem kell rombolni, ahol nem kell pusztítani, hanem minden megrázkódtatás nélkül építhetik fel a megújított társadalom minta országát. És ha a többi országoknak tetszeni fog ez a minta, ez a kísérleti berendezkedés, szabad belátásuk szerint utánnozzák majd. És akkor a zsidóság hálát, tiszteletet és megbecsülést fog aratni a világ népeinél, mert tudva lesz, hogy zsidók csinálták a saját országukban, a saját népükkel. De diktatura útján, golyó és kötél által más országok részére igyekezni a megváltó szerepét játszani, ez olyan vakmerő játék, amellyel a zsidóságnak minden közösséget meg kell tagadnia.

A következetlen radikálisok.

Ugy érzem, hogy külön fejezetben kell foglalkoznom azzal a logikailag valóban érthetetlen következetlenséggel, mely a „radikális“ zsidóság egy részénél tapasztalható. Ez a megfigyelés és megállapítás különösen aktuális volt akkor, amikor a radikális

politikai párt, ez a valóban fiatal zsidó stréberekből összeverődött társaság látszólag az aranykorát kezdte élni. Az októberi forradalom után ez a radikális párt akarta Magyarországot boldogítani és a megváltás útjára vezetni. A „párt“, amely tulajdonképpen nem volt egyéb, mint egy hadseregnélküli vezérkar, amely csupa érvényesülést és mandátumot kereső néhány intellektuelltől állt, óriási agitációt kezdett kifejteni az akkor tervbe vett nemzetgyűlési választásokra. Sajtójukban, plakátjaikon és gyűléseiken különösen a zsidó lateiner- és kereskedőosztályt igyekeztek eszméiknek és pártjuknak megnyerni. És miközben öblös szájjal hirdették, hogy ők meg akarják szüntetni a faji és vallási előítéleteket, miközben látszólag a zsidóság kegyét keresték, a legdurvábban csapták arcul éppen a zsidóságot a legexponáltabb radikális vezérek.

A szabadgondolat hivatásos terjesztői egymásután kikeresztelkedtek. Nem felekezetenélküliek, de római katolikusok lettek. És a budapesti zsidóság, melynek még konzervatív része is nagyban támogatta kezdetben e pártot, feltűnő módon kezdett kiábrándulni a radikális „hitsorsosokból“. Szerencséjükre elmaradtak a választások, mert a radikális párt oly csufos vereséget szenvedett volna, hogy még a legfőbb korifeusuk sem jutott volna mandátumhoz.

Nagyszerű taktikája lehetett ugyanis annak a pártnak, amely például a főváros legtipikusabb zsidó kerületében a Teleky-tér és környékén egy olyan jelölttel próbálkozott, aki közvetlenül a választások előtt kikeresztelkedett... És a többi nagyfejúek! A hitközségi fekete-lista élén, melyet a forradalom óta járványszerűen mutatkozó kikeresztelkedésekről vezettek, a radikális párt zsidó nagyjai szerepelnek.

És ne gondolja ám senki, hogy ezek a radikálisok pusztán formalitásnak tekintik a hitehagyást és ép olyan katolikusok lesznek, amilyen zsidók voltak... Szó sincs róla. Ismertem kikeresztelkedett szabadkőműves mestereket, akiknek leányai a legbuzgóbb és legszorgalmasabb tevékenységet fejtettek ki a különböző nem zsidó felekezeti vallási intézményeknél. A kikeresztelkedés után megszűnik a szabadgondolkodás és a „felvilágosodottság“, mert hiszen a „volt zsidót“ éppen ezzel a tulbuzgó vallásossággal kell eltakarni és elfelejteni. Sőt! A másik generáció már antiszemita lesz és senkinek sem juthatna eszébe, hogy a nagypapája, vagy

néha még a papája is a dohány-utcai templomba járt — mazkirhoz . . .

Az egész radikális gondolkodás, felvilágosodottság, a szabadgondolat tehát csupa humbug, csupa szemfényvesztés, csupa burkolt asszimiláció. Sőt ezeknél maga a szabadgondolat is megvan hamisítva. Az igazi radikalizmus a zsidónál a zsidósággal kezdődik. Aki radikális gondolataiban, annak radikálisnak kell lennie zsidóságában. Modern, öntudatos, következetes és megalkuvást nem ismerő zsidónak kell lennie, a zsidóságban a népet, és nem a ceremóniákat végző közösséget tekintve. Aki zsidóságát megtagadja, aki kikeresztelkedik, az visszaél a radikalizmus eszméjével, az szemfényvesztő, az az idealizmusból üzletet csináló csaló.

A zsidó proletárokhoz!

A Népszava egyik legutolsó számának szerkesztői üzenetében olvasom: „*Egy zsidó proletár*. Senki sem kényszerítheti arra, hogy ujszülött fiát körülmetéltesse.“ A zsidó proletár Magyarországon ezek szerint azt véli, hogy az ő szomorú helyzetének egyik oka az, hogy gyerekeit körül kell metéltetnie. Nem kedves zsidó proletártársam! Nem kényszerít senki sem arra, hogy szegény kis ujszülöttedet a zsidóságnak kiszolgáltassad meggyőződésed ellenére. De megpróbállak meggyőzni arról, hogy a te proletár helyzeteden nem javít okvetlenül a zsidósággal való teljes szakítás. A beléd nevelt, beléd szónokolt szocialista elméletek mondjanak bármit is a vallási dogmákról, a csuhásokról, a hitről és egyébekről, reád mint *zsidóra*, mint a zsidó nép fiára ez nem vonatkozhatik. A vallás terén lehetsz bármily szabadelvű, ne felejtse el azonban, hogy egy több ezer éves dicső multtal bíró népnek a sarja vagy, amely a többi népek között ugyanolyan elbánásban részesült, mint a proletár egyén a kapitalista elnyomók részéről. A proletár zsidó népet tehát a proletár egyénnek nem szabad elhagynia, sőt ellenkezőleg, mint proletárnak, kötelességed a proletáriátus erejével odahajni, hogy a te fajod, a te néped kulturájának az elnyomása megszűnjön, hogy a te néped is szabadon és háboríthatatlanul fejlődhessek a többi népek sorában, hogy a te néped is kapjon a

föld kerektségén egy talpalatnyi helyet, ahol szabadon élheti ki zsidó népi életét.

És ne keresd a zsidó kérdés megoldását abban, hogy a magad részéről is segited azt az elméletet, mely azt hirdeti, hogy zsidóság nincs, arra szükség nincs, a zsidóság olvadjon be és szűnjön meg létezni. Mert ugyebár a proletár kérdést, a munkás kérdést sem úgy akarod megoldani, hogy a munkás ne legyen munkás, hogy a munkás pusztuljon el, hanem azt akarod, hogy a munkás mint munkás ugyanolyan feltételek között élhessen, mint a társadalom minden más tagja. A zsidó kérdés sem lesz megoldva azzal, ha a zsidóságot elpusztítjuk. A zsidóságot mint zsidóságot kell megmenteni és fenntartani az élet számára, ez pedig csak úgy lehetséges, ha az egyes zsidó szokásokban nem holmi vallási hitelvek külső formáit látod, hanem mint egy nép több ezer éves kulturális életének, erkölcsi felfogásának és népi sajátosságának az összességét, amelyek szigorú betartásának köszönhetően a zsidóság, hogy a szenvedések végtelen és feneketlen tengerében el nem merült. Ha munkáddal hozzá segited a zsidó népedet, hogy a saját földjén, a saját berendezése szerint folytassa ismét népi életét, akkor és ott talán majd lehet arról is beszélni, hogy a ma feleslegeseznek látszó és idejét multa külsőségekkel szakítson a zsidóság, mert megteremtettük részére azokat az új erőket, melyek ezen régi konzerváló tényezőket helyettesíthetik.

Lám, az öntudatos zsidóság sorából kikerült proletárok már rég tudatára ébredtek annak, hogy a zsidó proletárnak kétféle kizsákmányolásban és elnyomatásban van része: ugyis mint proletárnak, ugyis mint zsidónak. Nem elég tehát, ha a proletár voltának az okait szünteti meg. De meg kell szüntetni a zsidóságból eredő elnyomás okait is. Ezért külföldön mindenütt megalakultak a külön *zsidó szocialista-pártok*, az u. n. „*poalé cion*“, amelyek a szocializmus teljes programját akarják megvalósítani zsidó közösségben, a cionizmus szellemében. Az egyes nemzetek szocialista pártjaival teljesen egyenjogúnak ismerte el az Internacionale a zsidó nemzeti szocialista pártot is és senkinek sem jutott eszébe a zsidó szocialistákat *klerikálisoknak* megtenni. A zsidóság nem ismeri a klerikalizmust, a cionizmus még kevésbé. A cionizmus a zsidó népi közösség alapján áll, a vallásról ugyanazt hirdeti, mint a szocializmus, hogy az magánügy. A vallási felfogás különbözősége

adacára a cionizmus eszméjét valló nemzeti zsidóság, a zsidóság jövőjének a kérdésében egységes és oszthatatlan.

Nem követsz tehát el árulást proletártestvérem a szocializmussal szemben, ha fiadat felvéteted Ábrahám szövetségébe. A formalitásokat pedig ne fumigáld pusztá felvilágosodottságból, mert a legfelvilágosodottabb is csak addig ellensége a ceremóniáknak, amíg azokat le akarja rombolni, de mihelyst ez a rombolás sikerült, új ceremóniákat honosít meg, a saját szellemét szolgálókat, melyeket a régieknél még nagyobb nimbussal igyekszik fölruházni. Akarsz bizonyítékot erre? Szolgálók vele az épületünt időkből és a te környezetedből. A szociálisták és főleg a forradalmárok évtizedeken át nevetségessé tették a militarizmus merev formaságait, a diszszázadokat, a jelentéseket, a főherceget vagy főparancsnokot fogadó „Gotterhaltét“, a disz lépésben való elvonulást stb. És ime! Alig rombolták le a ceremóniákat, alig kerültek uralomra a kommunista vezérek, újból bevezették a ceremóniákat, azzal a különbséggel, hogy most nem Habsburgi Károlyt fogadta a diszszázad és nem a Gotterhaltéval, hanem Kun Bélát fogadta az „Internacionálé“ hangjaival. És most Kun Béla lépett el „ruganyos léptekkel“ a diszszázad előtt és ő fogadta a parancsnok jelentését.

Hogy a két ceremónia közül melyik volt nevetségesebb, arról lehetne vitatkozni.

Látod tehát, hogy sohasem a forma, hanem a formában megnyilatkozó eszme a lényeg. És ha a formához nem ragaszkodunk, a lényegét tévesztjük szem elől. Ameddig a zsidóság népi közösségébe való felvétel és az ahhoz való tartozandóság külső megnyilatkozása a circumcisió lesz, addig erkölcsi kötelessége a szolidaritás alapján álló minden zsidónak ezt a ceremóniát megtartani. A szociálista agitáció eszköze lett a legujabban divó „névadási ünnepély.“ A legtermészetesebb eljárás ugyebár az volna, hogy semmiféle külső ünnepéllyel a névadás ne legyen összekapcsolva. Az apa elmegy az anyakönyvvezetőhöz, bejelenti az ujszülött nevét és kész a „névadás“. A szociálisták maguk is az eszme megerősítésére és az új tanok terjesztésére alkalmasnak találják ezt az alkalmat és „ünnepélyes névadást“ rendeznek „keresztelő“ helyett. Mennyivel inkább volt szüksége a Góluszban élő zsidóságnak erre a ceremóniára, amellyel már gyerekkorában

elő akarta készíteni a zsidót arra, hogy sok vér és szenvedés árán kell majd zsidóságaért helytállani.

A zsidóság ügyét a zsidó proletáriátusnak is szolgálni kell. A zsidó proletár is eszméljen rá, hogy az elzsidótlanodás, az asszimiláció még nem jelenti a zsidó kérdés megoldását és hogy a proletáriátus kérdésének az elintézésével sem szűnt meg még a zsidó kérdés. A kettőért együtt kell dolgoznia minden zsidó proletárnak, úgy is mint zsidónak és úgy is mint proletárnak. És meggyőződésére kell, hogy átmenjen az a tudat, hogy a zsidóságban való szilárd kitartás nem klerikalizmus és nem felekezetiiség.

Akik az Istent védik . . .

A proletárdiktatura a vallást magánügynek deklarálta. Az összes felekezeti célok szolgálatában álló intézményektől nemcsak megvonta a további állami támogatást, de egész egyszerűen liquidálta ez intézményeket és a feltalált pénzalapokat és készleteket teljesen kisajátította. Annyira következetes volt a rendszabály végrehajtásában, hogy egy kis, galíciai zsidók által fenntartott egyleti templom *negyven K*-ből álló készpénz készletét is elkobozta. Eljárását azzal indokolta és azzal igazolta, hogy mindez intézmények pénzalapjai burzsoá eredetűek. Ha a proletárok továbbra is ragaszkodnak ez intézményekhez, továbbra már szabadon áldozhatnak e célra, mert most már kapitalista jövedelme senkinek sem lesz, a becsületes munkával szerzett jövedelmet pedig mindenki szabad tetszése szerint használhatja fel.

Egyébként azonban a kommunista elveknek megfelelően igyekeztek a röpiratok egész özönével a tömeget a vallás mibenlétéről felvilágosítani, a vallást, mint a haladás kerékkötőjét állították be, melynek más célja nem volna, mint a tömegek, a dolgozók elbutítása, a sorsukba való beletörődés hirdetése, szóval a kapitalista társadalmi rend legerősebb fegyverének mondották. A vallásoktatásnak az iskolából való kitiltásával pedig egyenesen lehetlenné akarták tenni az új generációnak vallási nevelését.

Ez utóbbi rendelkezés a zsidó körökben különös konsternációt keltett. Meg kell itt állapítanunk, hogy cionista szempontból

tekintve a dolgot, nemcsak, hogy károsnak nem találjuk a vallásoktatás kiküszöbölését, de egyenesen üdvösnek mondhatjuk, épen zsidó szempontból.

Anélkül, hogy itt részletesen kritizálni akarnám az iskolában divott zsidó vallásoktatás módszereit, csak leszögezni akarom azt a minden vitán felül álló tényt, hogy az u. n. zsidó hittan tanítás már rég csődöt mondott az egész vonalon, szülők, gyermekek, papok és maguk a hittantanárok állandóan panaszkodnak a bajok felett és keresték, kutatták a javítás eszközeit. A zsidó gyermek az iskolában a „hittant“ valósággal utálta, nyügnék, tehernek tartotta, a felvilágosodott szülők pedig egyenesen állatkinzásnak minősítették, hogy gyermekeiket egy pár héber nyelven évezredekkel ez előtt megírt bibliai versnek betanulására kényszerítették, mely nyelv reájuk nézve teljesen idegen. Valóban hibás volt a módszer, illetve nem is annyira a módszer, mint az egész felfogás alapja, amelyből kiindultak. A zsidóságot, pusztán hitfelekezetnek nézve szerezték a hitoktatást és „hittételekben“ igyekeztek a zsidóságnak a mibenlétét a gyerekekkel megismertetni. Ilyen felfogás mellett tényleg semmi értelme sincs az erőszakosan bemagoltatott néhány bibliai héber versnek, de ilyen felfogás mellett nincs is semmi értelme a zsidó hittan tanításnak, mert a gyermek az életben sehol sem látja megvalósítva e hitelveket. Hiába tanítja a hittantanár, hogy szombaton tilos a munka, mikor a gyerek látja, hogy apja és egész családja, sőt a hitközségi előljáró urak is nyitva tartják üzleteiket szombaton. Hiába tanítják, hogy a tréflit nem szabad megenni, mikor épen ellenkezőjét látja mindennek.

A gyermeket tehát nem „hittanra“, *de zsidóságra kell tanítani.* A zsidóságot mint népet kell a gyermekkel megismertetni, ennek a népnek a múltját, a jelenét és jövőjét. Mint népnek az élő nyelvét kell a héber nyelvet a gyermekkel megismertetni és a nyelv útján zsidóvá tenni, arra nevelni a fiatalságot. *Judaizálni kell a fiatalságot* a modern zsidó nevelési módszer segítségével.

Ám vezető zsidó köreink, sőt papjaink legjobbjai sem, nem merik, vagy nem akarják a zsidó nevelés ez egyetlen fennmaradó útját megtalálni. Mikor a zsidóság minden szellemi kincse, az egész fejlődése, az egész jövője és fennmaradása a diktatura radikális intézkedései folytán, veszélyben forgott, zsidó papjaink legfőbb ambíciójukat abban találták, hogy felette tudományos

szinvonalu szónoklatokkal igyekeztek a zsidó templomban az Istenség tekintélyét megmenteni a természettudományi alapon álló istentagadókkal szemben. Mentőakció az Isten érdekében! Ha már maga a cél is furcsa és szinte profanizálja az Isten mindenhatóságáról alkotott hitet, — úgy még nevetségesebb — és mondhatni izléstelenebb volt ez a tudományos boncolás a szószéken, mikor a kémia, az ásványtan, az állat- és embertan látszólagos csodás jelenségeiből igyekeztek az Isten hatalmát demonstrálni. Megint összetévesztették a fogalmakat a mi derék papjaink. *Nem az Istent kell védeni, az hála Istennek védelemre, földi halandók védelmére nem szorul. A zsidóságot kellett volna védeniök, a zsidóságot kell megmenteni a pusztulástól és a züllesztől. A zsidó papnak ez lett volna a feladata a nehéz időkben. Hiszen maga az Istenben való hit még nem jelent zsidóságot! A pusztító kikeresztelkedési járványt nem tudták feltartóztatni az Isten eszme védelmével, mert hiszen a kikeresztelkedő a másik táborban is megtalálja a maga Istenét. A zsidóságot — uraim, — a zsidóságot kell megmenteni, a zsidóságot kell tanítani, a zsidóságot kell ápolni, a zsidóság iránt kell a népben szeretetet, ragaszkodást és kitartást kelteni.* Ezt pedig minden egyébbel lehet, csak nem chemiai képletekkel a templomi szószékről.

És érthetetlen, hogy zsidó papjaink még véletlenül sem említették egy szóval sem az egész diktatura alatt a zsidóság e pillanatban legaktuálisabb kérdését, a cionizmust. Pedig szinte kívánczozott a téma most, mikor a kedélyek megnyugtató végett a templomba tóduló zsidó tömegek lesve lestek a pap ajkáról a bizonytalan jövő tekintetében egy-egy biztató szót. Senki sem vádolta volna meg a papjainkat ellenforradalmisággal, ha a szomorú jelenből a biztató jövőre mutattak volna rá, mely 2000 év óta szenvedő népünket Palesztina fölépítésével várja. Lelkesedést, kitartást és zsidóságukban való megerősödést vittek volna magukkal, holott az Istent védő prédikációk valósággal deprimálólag hatottak. Milyen gyengének, milyen szánandónak érezhette magát a szegény földi halandó, látván és hallván, hogy a legnagyobb hatalom, az Istenség is minő erőltetett védelemre van ráutalva.

Az Istennek a védelme nem esik messze az Isten káromlásától. Ellenben a *zsidóság* védelme, az a valódi védelme a zsidóság Istenének is.

Ankét a kikeresztelkedés ellen.

Rosszul mondtam, hogy zsidó vezetőink semmit sem tettek a kikeresztelkedési járvány ellen. Ugy hallom — biztosan nem tudom, mert a sajtó nyilvánosság hiányában a többi szállongó „rémhirekkel“ együtt hallottam beszélni erről is — hogy hitközségünk vezetői tanácskozásra hívták össze legjobbjainkat és ott cserélték ki gondolataikat arról, hogy mikép lehetne a veszélynek gátat vetni. Hallom, hogy többek között valaki mint mentő eszmét penditette meg, hogy a zsidó nagy templomokat egész nap nyitva kell tartani, hogy hétköznapon is orgonás istentiszteletet kell rendezni, hogy az előkelő zsidóasszonyok részére külön istentiszteletet kell tartani és hasonló vad ideák kerültek felszínre. Nyilván azt hitték a naiv „tanácsosok“ hogy a kikeresztelkedni akaró zsidó, mielőtt e végzetes útjára elindulna, utoljára még benéz a zsidó templomba, hogy ott a „tefila al haderech-et“ az utra való imát elvégezze. Ezért nyitva kell tartani egész nap a templomot, hátha utközben meggondolja magát és visszamarad a zsidóságnál.

A zsidóság mibenlétéről való teljes tájékozatlanságra vallanak az ilyen halvaszületett eszmék, amelyek végeredményben a nevetségességbe fulladnak. A kikeresztelkedés gondolatával megbarátkozott zsidó lelki világát és gondolkodását kell ismerni. Tudni kell, hogy az ilyen zsidó ugyis mint zsidó, ugyis mint egyén annyira esett emberi méltóságában, hogy azt egy erre a célra készített szónoklattal, vagy felvilágosító irással szándékától eltéríteni nem lehet. Mert a tanácskozás végül azzal ért véget, hogy a kikeresztelkedésre jelentkező kezébe egy „szózatot“ nyomnak, melyben őt szándékáról lebeszélni igyekeznek. Nem az utolsó percben kell a zsidóságot megmenteni próbálni. Nem a keresztvizmedence küszöbén kell odakiáltani a gyávának, hogy „zsidó vagy és maradj meg zsidónak!“ Akkor kell a zsidó egyénben a zsidóságot erősíteni, fejleszteni és ápolni, amíg még van szívében az önérzetnek, a zsidó öntudatnak és a fogékonyságnak egy szikrája. És csak akkor lesz eredménye ennek a munkának, ha felkeltjük szívében a zsidó szolidaritást, „chavérim kol jisroel“, a zsidó

népi közösség gondolatát, ha feltárjuk előtte a biztató jövőt, amelyért élni kell és élni érdemes, amelyben a zsidó ugyanaz a rangú és értékű népe lesz a népek szövetségének, mint minden más nép, amikor a zsidót becsülni fogják, mert a zsidó is meg fogja becsülni a zsidóságot. És akkor meg fog szünni a kikeresztelkedés egyetlen oka: a zsidó lét feletti elkeseredés és a zsidó jövő feletti pesszimiztikus meggyőződés. A zsidóságból szabadulni akaró testvérünk megismerve, felismerve a kecsegtető jövőt, önmagától meg fogja találni a zsidósághoz visszavezető utat.

Az orthodox zsidóság is elveszett.

Hogy magában véve a legkonzervatívabb zsidó *vallásos* nevelés sem elegendő biztosíték a zsidóság jövője szempontjából, azt legeklatánsabban a magyarországi zsidóság orthodox árnyalata igazolja. Az orthodox zsidóság ép annyira ki van téve az asszimiláció útján való megsemmisülés veszélyének, mint a leghitetlenebb haladó zsidóság. A vallási nevelés egyik legfőbb hibája az, hogy nem teszi *öntudatos* zsidóvá a zsidó ifjút és így csak addig ragaszkodik a megszokott zsidó életmódhoz, amíg a maga szűkebb hazájában, a maga kis környezetében él, ahol mindenki ugyanazt az életmódot folytatja. Mihelyst azonban nagyobb városba, vagy általában oly környezetbe kerül, amely a vallásos élet külsőségeit már nem respektálja, az orthodox ifju is máról holnapra elhanyagolja a zsidó vallási szabályokat, teljesen asszimilálódik környezetéhez és így szakítva a vallásos életmóddal, mely az ő öntudatában egyedüli megnyilvánulása volt zsidó voltának, a zsidóság részére teljesen elveszett.

Igy magyarázható meg az a jelenség, hogy a magyarországi bolseviki világban u. n. előkelő és vezérszerepet játszó orthodox zsidó családok fiai is exponált szerepet vállaltak, ami pedig szüleiktől nyert szigorú vallásos neveltetésüknél fogva szinte hihetetlennek tetszik. Pedig ez így van. És hogy ez így van, annak kizárólagos oka az, hogy ez az orthodox szellemben felnőtt generáció ép oly kevésbé öntudatos zsidó, mint a legszélsőbb hitnélküli környezetből kikerült zsidó ifjuság, és így valóban igaz az a meg-

állapítás, hogy az orthodox fia neológ, unokája pedig már keresztény lesz.

A zsidóságnak tehát nem elég azt prédikálni, vissza a zsidó hithez, a zsidó valláshoz, hanem vissza a zsidósághoz, a zsidó néphez, amely visszatérés azután *öntudatos* és a zsidóság mibenlétéről tiszta fogalmakkal rendelkező zsidókká fog bennünket tenni. Mert öntudat nélkül az orthodox zsidóság ép úgy elveszett, mint a leghaladóbb szellemű zsidóság.

Galíciaiak a szovjet-toloncházban.

A proletárdiktatura zsidó korifeusai minden alkalmat igyekeztek megragadni annak demonstrálására, hogy ők nem zsidók és hogy az ő uralmuk nem nevezhető zsidó uralomnak. Mikor az elkeseredés már igen nagy lett a proletárok között, mikor már a szovjet üléseken is antiszemita izü beszédek hangzottak el, Kun Bélának gondoltak egy nagyot és merészet és elrendelték, hogy estétől reggelig össze kell fogdosni az összes Budapesten levő galíciai zsidó menekülteket és be kell őket szállítani a toloncházba, hogy onnan hazájukba küldessenek haza.

És lőn este és lőn reggel és a toloncház minden zege-zuga, az egész óriási udvar tömve volt kaftános galíciaiakkal, öreg, törődött szegény emberekkel, asszonyokkal és gyermekekkel. Éjfélkor vették fel álmukból a szerencsétleneket, a proletárok proletárjait és hajtották őket csapatostul a toloncházba.

Tudni kell ugyanis azt, hogy a gazdag, az árdrágításon meggazdagodott galíciai menekült nem került a toloncházba. A szovjet-uralom közegeinél jó pénzért mindent el lehetett intézni. Csak a szegény, a nyomorult, de becsületes, senkinek terhére nem levő zsidó menekültek kerültek a toloncházba.

A „Vörös Ujság“ azután színes riportokban írta meg az éjjeli razzia eredményét és a zsidó népbiztosok meglegedetten dörzsölték kezeiket, mondván: „Most fogják ránk, hogy zsidó-uralmat folytatunk! olyan antiszemita razziát rendeztünk, hogy aki nálunk jobban csinálja, az már csal...“

A zsidó messiásoknak legsajnálatra méltóbb áldozatai voltak

ezek a zsidók, akik napokon át voltak összezsúfolva étlen-szomjan a toloncház udvarán. Egész otthoniasan rendezkedtek be. Minjennel imádkoztak, talmudot tanultak és így várták, míg egy-egy transzportot összeállítottak, hogy elszállítsák őket a hazájukba. A csehekkel folytatott hadműveletek következtében azonban nem juthattak el a lengyel határra és így a szegény menekülteket a boldogasszonyi fogolytáborba szállították, ahol szigorú felügyelet alatt tartották őket, de ellátásukkal nem törődtek. És ha a boldogasszonyi kis zsidó hitközség nem állana olyan derék és áldozatkész zsidókból, éhen pusztultak volna a szegény menekültek.

Igy festett a zsidók uralma a toloncházban.

A legundokabb plakát.

A proletárdiktatura sok és izléstelen plakátja között zsidó szempontból a legizléstelenebb és a legveszedelmesebb plakát a „*Dunántuli magyarokhoz*“ címzett plakát volt. Zsidóságom a legnagyobb mértékben akkor háborodott fel bennem, mikor azt olvastam: „Elkergettük a Batthányiakat, a Festeticheket és a többieket a pokolba“. Ettől a plakáttól félttem legjobban és ettől féltettem a magyar zsidóság jövőjét. Az ugynevezett zsidó népbiztosok ezzel a plakáttal viselkedtek a legkihívóbban és nem szabad majd meglepődnünk, ha ennek az ódiumát rosszakaratu izgatók reánk, zsidókra fogják háritani.

Sohasem voltam forradalmi szellem. De mikor ezt a plakátot olvastam, összeszorult a kezem és úgy éreztem, hogy most az egész magyar zsidóságnak egy nagy ellenforradalmi akcióba kellene egyesülnie, hogy a zsidóság vessen véget ennek a rája nézve végzetessé válható éretlen garázdálkodásnak.

Hányszor beszéltünk meghitt zsidó baráti körben ezekről a dolgokról! Hogy keseregtünk tehetetlen dühünkben, mert tudtuk és éreztük, hogy az ártatlan magyar zsidóság lesz az áldozata ezeknek az ocsmány és izléstelen plakát-frázisoknak. Ilyenkor önkéntelenül az az érzésünk támadt, hogy jobb lett volna talán a gettóban maradnunk, ahol a zsidóság nem volt kitéve annak, hogy néhány zsidó születésű politikai kalandor miatt egy egész ország gyűlöletét kelljen ártatlanul elszenvednie.

Hiába magyaráztuk keresztény barátainknak, hogy ezek a népbiztosok nem zsidók, hogy ne ítéljék meg azok után a magyar

zsidóságot. A meggyőzés erejével csak akkor tudunk hatni, amikor alkalmunk volt részletesen kifejteni, hogy épen a zsidó szellem és a zsidó nevelés hiánya volt oka annak, hogy ezek az emberek a Leninizmus apostolai lettek. Csak azzal tudunk a zsidóság iránt rokonszenvet ébresztetni, ha kifejtettük, hogy mi magunk is a zsidó nemzeti eszme alapján állunk és értjük keresztény polgártársaink felháborodását akkor, amikor a diktatura mindazt, ami ő előttük szent és magasztos, lábbal tipor és elpusztít.

Nekünk, zsidóknak tehát szüntelenül és fáradhatatlanul kell demonstrálnunk, hogy ezekkel a zsidóknak tartott egyénekekkel minden közösséget megtagadunk, hogy nem tekintjük őket zsidóknak. De nem a kikeresztelkedés által kell ezt demonstrálnunk, hanem ellenkezőleg! Meg kell mutatnunk a világnak, hogy hogy néz ki a valódi, a becsületes, az igazi zsidóság. Intenzív zsidó életet kell élnünk és ezzel demonstráljuk, hogy azok nem voltak zsidók.

Egy keresztény-szocialista a nemzeti zsidóságról.

Egy bécsi lapban olvastam a napokban, hogy az osztrák nemzetgyűlésen egy keresztény-szocialista hosszabb beszédben foglalkozott a zsidó kérdéssel. Beszédjében többek között a következőket mondotta:

„Mi nem haragszunk azokra a zsidókra, akik becsületesen és őszintén ragaszkodnak a maguk zsidóságukhoz. Mi becsüljük és tiszteljük a nemzeti zsidóságot, amely nem szégyenli és nem leplezi a maga zsidóságát. Mi csak azokat a zsidó asszimilánsokat gyűlöljük, akik magukat németeknek tüntetve fel, a mi német kulturánkat és német szellemünket akarják elzsidósítani.“

A bécsi keresztény-szocialista képviselő eme szavai őszinték és nyiltak. Mint cionista teljesen átérzem és átértem e felfogás jogosságát és indokolt voltát.

A keresztény-szocialisták véleménye nem lehet közömbös ránk magyar zsidókra nézve. Kétségtelen, hogy a nemzeti és valósi szellemet elnyomó diktatura bukása után Magyarországon a politikában óriási erővel fog magának érvényesülést keresni a magyar nemzeti és a keresztény-szocialista szellem, melynek táborában fog tömörülni a magyarság tekintélyes része.

A politikai kurzusnak eme változására nekünk zsidóknak feltétlenül el kell készülnünk és úgy kell berendeznünk a magunk életét, hogy ez a változás lehetőleg simán következék be — velünk szemben. A keresztény-szocializmus józan és becsületes programjától nincs mit tartanunk! Nekünk magyarországi

zsidóknak számolni kell a helyzettel és nem szabad rossz néven vennünk, de különösen nem szabad majd antiszemitizmusként felfogni, ha itt Magyarországon a keresztény nemzeti szellem erősebb érvényesülését fogják követelni a keresztény polgártársaink.

Az öntudatos, nemzeti alapon álló zsidóság nem lesz idegessé, ha a keresztény szellem érvényesülési törekvéseiről hall. Ez csak az asszimilálódni akaró, de asszimilálódni nem tudó zsidóságot érinti kellemetlenül, mert mindennemű felekezeti kérdés feszegetésétől fázik és irtózik. Mi cionisták azt hirdetjük, hogy teljesen rá kell lépünk a nemzeti zsidóság útjára, őszintén és nyíltan kell körvonalazni álláspontunkat és az őszinte zsidóság, amely igenis zsidó akar maradni, nem lesz semmiféle üldözésnek vagy elnyomásnak kitéve a keresztény-szellemű politikusok részéről sem. Bizonyítják ezt a külföldi példák. Fordítva pedig úgy áll a tétel, hogy minél erősebben leplezzük a zsidóságunkat, minél erősebben hirdetjük, hogy mi nem akarunk zsidók lenni és nem vagyunk zsidók — annál intenzívebb lesz az antiszemitizmus.

Mi lesz a teendő?

A kifejtettek után most már azzal a kérdéssel kell foglalkoznom: mi legyen a magyar zsidóság teendője most, a proletárdiktatura bukása után.

Kétségtelen, hogy a magyar zsidóság nem folytathatja tovább azt a zsidó-politikát, amelyet eddig folytatott. Hogy miért nem, arra a fentiekben kimerítően mutattam rá. Ifjuságát öntudatos zsidó szellemben kell nevelnie, hogy kellő módon tudjon elhelyezkedni a magyarság mellett, hogy érzéke legyen a magyarság nemzeti hagyományai iránt. Ehhez azonban első sorban az szükséges, hogy érzéke legyen a saját népének történeti, kulturális hagyományai iránt, mert ellenkező esetben megint csak a destruktív, nemzetközi áramlatok karjába fogja kergetni az intellektuelleket. Röviden szólva, a magyar zsidóságnak az egész vonalon, úgy belső, mint külső politikáját illetőleg a cionizmus álláspontjára kell helyezkednie.

A magyar zsidóságnak legelső feladata lesz a diktatura bukása után, hogy önérzetes manifestációval forduljon a magyar nemzet közvéleményéhez, amelyben ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy egyes kommunista vezérek zsidó volta miatt a kommunizmus büneiért a zsidóságot kívánják felelőssé tenni. Ünnepélyesen meg kell tagadni mindennemű közösséget ezekkel a közönséges gonosztevőkkel, akik magukat amugy sem tekintették zsidóknak, akiknek egész tevékenysége ellenkezik a zsidó világnézlettel és a zsidó próféták által hirdetett messiási eszmékkal, akik e világfelforgató eszméket *Lenin* mestertől tanulták, aki pedig

sohasem volt zsidó. Rá kell mutatni azokra a tényekre, melyekkel a legelfogultabb előtt is igazolni lehet, hogy a diktatura alatt a zsidóság mily sokat szenvedett és hogy a zsidóságnál erősebben senki sem remélte, várta és kívánta a diktatura bukását.

Különös nyomatékka! kell felhívni a magyar közvélemény figyelmét a diktatura alatt kitért zsidókra, akiknek egy része a kikeresztelkedés által igyekszik magának a kommunista bűnökre bocsánatot biztosítani, másik része pedig a közvélemény zsidóellenes alakulása folytán cserélt hitet és így tulajdonképp a keresztlevelet arra fogja felhasználni, hogy becsempéssze magát a közéletbe, ahová se zsidó, se keresztény nem áhitozza. Ezeket a renegátokat különös figyelmébe kell ajánlanunk a magyar közvéleménynek.

A politikai és általában a közéleti szereplés terén el kell fogadnunk a németországi zsidóságnak azt az egészséges figyelemztetését, mely az ottani forradalom első napjaiban látott napvilágot a zsidó sajtó hasábjain: „Zsidók! Ne vegyetek részt számotokat meghaladó arányban a politikában.“

A magyar zsidóságnak csak két választása lehet a közeljövő politikai mozgalmait illetőleg: vagy teljes visszavonulás és teljes tartózkodás a pártok küzdelmeiből és a szavazástól, vagy nyílt *zsidó nemzeti politikai* pártot kell szerveznie és ennek keretében csupán annyit igyekezzék elérni, hogy a zsidó kisebbség megfelelő képviselőt nyerjen a zsidóság politikai érdekeinek védelmére.

Az első álláspont, vagyis a teljes tartózkodás a politikai élettől, meg fogja hozni a magyar zsidóságnak azt a kiengesztelő eredményt, hogy magyar testvéreink az ország jövő berendezkedését a saját izlésük szerint csinálhatják meg és a zsidók nem lesznek ezuttal is esetleges balsikereknek a bűnbakjai.

A másik állásponttal pedig elérnők azt, hogy a zsidóság mint egységes nemzeti szervezet képviselhetné a maga politikai érdekeit, természetesen öntudatos *zsidó* nemzeti alapon,

mellyel a keresztény Magyarország jelszava alatt szervezkedő pártok mellett, harmonikusan tudna elhelyezkedni.

Ne legyen a magyar nemzetgyűlésen 20 izr. vallásu magyar, akik a zsidó fajért soha semmit sem tettek és akik miatt mégis szemünkre hányják, hogy mindenütt zsidókat látni a fórumon, de legyen egy képviselője a zsidóságnak a nemzetgyűlésen, aki azonban zsidó legyen a szó igazi értelmében.

Zsidó polgártársaim gondolkodjanak egy keveset és megvagyok róla győződve, hogy irányelveimet helyeseknek és célra-vezetőeknek fogják találni. „Vissza a zsidósághoz“, ez legyen a jelszó!

És ez az őszinte zsidóság, mely a pozitív zsidóság álláspontját fogja képviselni, megértésre és megbecsülésre fog találni nem zsidó polgártársainknál is.

LELTÁRCEMA

2012 MÁRC 7 Z.

